

Brüssel, 19.6.2024  
COM(2024) 609 final

Soovitus:

### **NÕUKOGU SOOVITUS**

**Hispaania majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitika kohta**

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 609 final}

Soovitus:

## NÕUKOGU SOOVITUS

### Hispaania majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitika kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrust (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97,<sup>1</sup> eriti selle artikli 3 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,<sup>2</sup> eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeltule,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) 19. veebruaril 2021 jõustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/241,<sup>3</sup> millega loodi taaste- ja vastupidavusraha. Taaste- ja vastupidavusraha antakse liikmesriikidele rahalist toetust reformide ja investeeringute elluviimiseks ning sellega kaasneb ELi rahastatav fiskaalne impulss. Kooskõlas Euroopa poolaasta prioriteetidega aitab see kaasa majanduslikule ja sotsiaalsele taastumisele ning kestlike reformide ja investeeringute tegemisele, et eelkõige edendada rohe- ja digipööret ning muuta liikmesriikide majandus vastupidavamaks. Samuti aitab see tugevdada riigi rahandust ning hoogustada majanduskasvu ja töökohtade loomist keskpikas ja pikas perspektiivis, parandada territoriaalset ühtekuuluvust ELis ja toetada Euroopa sotsiaaloiguste samba jätkuvat rakendamist.

<sup>1</sup> ELT L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>

<sup>2</sup> ELT L 306, 23.11.2011, lk 25. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>

<sup>3</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusraha (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (2) 27. veebruaril 2023 vastu võetud REPowerEU määruse<sup>4</sup> eesmärk on järk-järgult kaotada ELi sõltuvus Venemaa fossiilkütuste impordist. See aitaks saavutada energiapuuduse ja mitmekesistada liidu energiavarustust ning edendada samal ajal taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, energiasalvestusvõimsust ja energiatõhusust. Hispaania lisas oma riiklikusse taaste- ja vastupidavuskavasse uue REPowerEU peatüki, et rahastada olulisi reforme ja investeeringuid, mis aitavad saavutada REPowerEU eesmärke.
- (3) 16. märtsil 2023 avaldas komisjon teatise „ELi pikaajaline konkurentsivõime: pilk 2030. aasta järgsesse aega“,<sup>5</sup> et anda teavet poliitiliste otsuste tegemiseks ja luua raamtingimused majanduskasvu hoogustamiseks. Teatises käsitletakse konkurentsivõimet üheksa üksteist tugevdava teguri kaudu. Nende tegurite hulka kuuluvad muu hulgas juurdepääs erakapitalile, teadusuuringud ja innovatsioon, haridus ja oskused ning ühtne turg, mis on esmatähtsad poliitikaprioriteedid reformide ja investeeringute elluviimiseks, et lahendada praegused tootlikkusega seotud probleemid ning suurendada ELi ja selle liikmesriikide pikaajalist konkurentsivõimet. Pärast kõnealust teatist esitas komisjon 14. veebruaril 2024 ühtse turu ja konkurentsivõime aruande<sup>6</sup>. Aruandes on üksikasjalikult kirjeldatud Euroopa ühtse turu tugevaid külgi ja probleeme ning kajastatud aasta jooksul toimunud muutusi, tuginedes eespool nimetatud üheksale konkurentsivõimet edendavale tegurile.
- (4) 21. novembril 2023 võttis komisjon vastu 2024. aasta kestliku majanduskasvu analüüsi,<sup>7</sup> mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2024) tsükli algust. 22. märtsil 2024 kiitis Euroopa Ülemkogu analüüsi prioriteedid konkurentsivõimelise kestlikkuse nelja mõõtme raames heaks. 21. novembril 2023 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu ka 2024. aasta häiremehhanismi aruande, milles nimetati Hispaaniat ühe liikmesriigina, keda võib mõjutada tasakaalustamatus või kelle puhul on oht, et teda võib mõjutada tasakaalustamatus, ja kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu ka arvamuse Hispaania 2024. aasta eelarvekava kohta. Komisjon võttis vastu ka soovitusel euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitusel kohta, mille nõukogu võttis vastu 12. aprillil 2024, ning ettepaneku 2024. aasta ühise tööhõivearuande kohta, milles analüüsitakse tööhõivesuuniste ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamist ning mille nõukogu võttis vastu 11. märtsil 2024.
- (5) 30. aprillil 2024 jõustus ELi uus majanduse juhtimise raamistik. Raamistik hõlmab uut Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelvalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97. See hõlmab ka muudetud määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kohta ja muudetud direktiivi 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku kohta<sup>8</sup>. Uue

<sup>4</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2023. aasta määrus (EL) 2023/435, millega muudetakse määrust (EL) 2021/241 riiklike taaste- ja vastupidavuskavade REPowerEU peatükkide osas ning määrusi (EL) nr 1303/2013, (EL) 2021/1060 ja (EL) 2021/1755 ning direktiivi 2003/87/EÜ (ELT L 63, 28.2.2023, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj>).

<sup>5</sup> COM(2023) 168 final.

<sup>6</sup> COM(2024) 77 final.

<sup>7</sup> COM(2023) 901 final.

<sup>8</sup> Nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1264, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (ELT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj>) ja nõukogu 29. aprilli 2024.

raamistiku eesmärgid on valitsemissektori võla jätkusuutlikkus ning kestlik ja kaasav majanduskasv järkjärgulise konsolideerimise ning reformide ja investeeringute kaudu. Sellega edendatakse riikide isevastutust ja keskendutakse rohkem keskpikale perspektiivile koos nõuete tõhusama ja sidusama täitmise tagamisega. Iga liikmesriik peaks esitama nõukogule ja komisjonile riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava. Riiklikud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad sisaldavad liikmesriigi eelarve-, reformi- ja investeerimiskohustusi ning hõlmavad riikliku seadusandliku tsükli pikkusest sõltuvalt nelja- või viieaastast planeerimisperioodi. Riiklikes keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades esitatud netokulude<sup>9</sup> kava peaks olema kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 nõuetega, sealhulgas nõudega hoida valitsemissektori koguvõlg usutavas langustrendis või viia see langustrendi hiljemalt kohandamisperioodi lõpuks või hoida see mõistlikul tasemel allpool 60 % SKPst ning viia valitsemissektori eelarvepuudujääk keskpika perioodi jooksul alla kontrollväärtuse 3 % SKPst ja/või hoida see allpool kõnealust kontrollväärtust. Kohandamisperioodi võib pikendada kuni kolme aasta võrra, kui liikmesriik võtab kohustuse teha asjakohased reformid ja investeeringud vastavalt määruses (EL) 2024/1263 sätestatud kriteeriumidele. Nende kavade koostamise toetamiseks esitab komisjon [21. juunil] 2024 liikmesriikidele suunised nende esitatavate kavade ja järgnevate iga-aastaste eduaruannete sisu kohta ning edastab kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 5 neile eelarvekohanduste tehnilised suunised (vajaduse korral võrdlustrajektooriid ja tehnilise teabe). Liikmesriigid peaksid esitama oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava 20. septembriks 2024, välja arvatud juhul, kui liikmesriik ja komisjon lepivad kokku tähtaja pikendamises mõistliku aja võrra. Liikmesriigid peaksid tagama, et kaasatakse nende parlamendid ning vajaduse korral konsulteeritakse sõltumatute eelarveasutuste, sotsiaalpartnerite ja muude riigi sidusrühmadega.

- (6) 2024. aastal jätkub majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta areng kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastruuktüüri rakendamisega. Taaste- ja vastupidavuskavade täielik rakendamine on jätkuvalt oluline Euroopa poolaasta poliitiliste prioriteetide elluviimiseks, kuna kavad aitavad tulemuslikult käsitleda kõiki probleeme või märkimisväärset osa probleemidest, mis on viimastel aastatel esitatud asjakohastes riigipõhistes soovitusel esile toodud. 2019., 2020., 2022. ja 2023. aasta riigipõhised soovitusel on jätkuvalt sama asjakohased ka taaste- ja vastupidavuskavade puhul, mida on läbi vaadatud, ajakohastatud või muudetud vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklitele 14, 18 ja 21.
- (7) 30. aprillil 2021 esitas Hispaania vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 1 komisjonile oma riikliku taaste- ja vastupidavuskava. Komisjon hindas määruse (EL) 2021/241 artikli 19 kohaselt taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust kooskõlas kõnealuse määruse V lisas esitatud hindamissuunistega. 13. juulil 2021 võttis nõukogu vastu Hispaania taaste- ja

---

aasta direktiiv (EL) 2024/1265, millega muudetakse direktiivi 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta (ELT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj>).

<sup>9</sup> Netokulu, nagu on määratletud nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määruse (EL) 2024/1263 artiklis 2 (ELT L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>). Netokulu – valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud i) intressikulud, ii) kaalutusõigusel põhinevad tulumeetmed, iii) liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga, iv) riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks, v) töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning vi) ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmist käsitleva otsuse,<sup>10</sup> mida muudeti 10. oktoobril 2023 vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 2, et ajakohastada tagastamatu rahalise toetuse maksimaalset summat ja lisada REPowerEU peatükk<sup>11</sup>. Osamaksete tegemine sõltub komisjoni otsusest, mis on tehtud vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 24 lõikele 5 selle kohta, et Hispaania on rahuldavalt täitnud nõukogu rakendusotsuses sätestatud asjakohased eesmärgid ja sihid. Rahuldav täitmine eeldab, et varem saavutatud eesmärgid ja sihte ei ole tagasi pööratud.

- (8) 19. juunil 2024 avaldas komisjon Hispaania kohta 2024. aasta riigiaruande<sup>12</sup>. Selles hinnati Hispaania edusamme nõukogu poolt aastatel 2019–2023 vastu võetud asjaomaste riigipõhiste soovitude järgimisel ning tehti kokkuvõtte sellest, kuidas Hispaania on taaste- ja vastupidavuskava rakendanud. Selle analüüsi põhjal tehti riigiaruandes kindlaks puudused seoses probleemidega, mida taaste- ja vastupidavuskavas ei käsitleta või käsitletakse ainult osaliselt, ning uute ja esilekerkivate probleemidega. Samuti hinnati Hispaania edusamme Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel ning ELi peamiste tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise eesmärkide ning ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisel.
- (9) Komisjon tegi määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Hispaania kohta põhjaliku analüüsi ja 2024. aasta märtsis avaldati peamised järeldused,<sup>13</sup> milleni jõuti komisjoni töötajate hinnangus Hispaania makromajandusliku haavatavuse kohta kõnealuse määruse kohaldamise eesmärgil. Komisjon jõudis 19. juunil 2024 järeldusele, et Hispaanias ei esine enam makromajanduslikku tasakaalustamatust. Märkimisväärsed edusamme on tehtud suure era- ja välisvõlaga seotud piiriülese tähtsusega haavatavuse vähendamisel ning vähenenud on ka valitsemissektori võlg. Pärast COVID-19 pandeemiast tingitud katkestust hakkas erasektori võlg ja negatiivne rahvusvaheline netoinvesteeringispositsioon (RNIP) 2021. aastal taas vähenema, millele aitas kaasa SKP tugev nominaalkasv. Mõlemad peaksid lähiaastatel jätkuvalt paranema, kuigi aeglasemalt kui hiljuti, sest SKP nominaalkasv on eeldatavasti vähem toetav. Jooksevkonto on olnud kümme aastat ülejäägis ja ülejääk suurenes 2023. aastal veelgi, kajastades nii kiiresti kasvavat eksporti kui ka madalamaid energiahindu. Kõrge valitsemissektori võla suhe SKPsse on tänu SKP tugevale nominaalkasvule järjest vähenenud, kuid sel ja järgmisel aastal on oodata tagasihoidlikumat paranemist, mis kajastab jätkuvalt märkimisväärset eelarvepuudujääki ja vähem toetavat SKP nominaalkasvu. Töötuse määr on olnud kümme aastat languses ja langeb prognooside kohaselt veelgi. Pangandussektor on laenuvõtjatele kehtivate karmimate rahastamistingimuste olukorras püsinud vastupanuvõimelisena. Kindlaks tehtud haavatavuse kõrvaldamiseks on tehtud märkimisväärsed poliitilisi edusamme, sealhulgas viimastel aastatel tänu taaste- ja vastupidavuskava rakendamisele, kuid on vaja rohkem pingutada, eelkõige valitsemissektori suure võla vähendamiseks.
- (10) Eurostati kinnitatud andmete põhjal<sup>14</sup> vähenes Hispaania valitsemissektori eelarvepuudujääk 4,7 %-lt SKPst 2022. aastal 3,6 %-le SKPst 2023. aastal, samas kui

<sup>10</sup> Nõukogu 13. juuli 2021. aasta rakendusotsus Hispaania taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta (ST 10150/21; ST 10150/21 ADD 1; ST 10150/21 ADD 1 REV 1; ST 10150/21 ADD 1 REV 2; ST 10150/21 COR 1).

<sup>11</sup> Nõukogu 10. oktoobri 2023. aasta rakendusotsus, millega muudetakse nõukogu 13. juuli 2021. aasta rakendusotsust Hispaania taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta (ST 13695 2023 INIT).

<sup>12</sup> SWD(2024) 609 final.

<sup>13</sup> SWD(2024) 80 final.

<sup>14</sup> Eurostat – Euro Indicators, 22.4.2024.

valitsemissektori võlg vähenes 111,6 %-lt SKPst 2022. aasta lõpus 107,7 %-le SKPst 2023. aasta lõpus. Nagu on märgitud 2024. aastaks esitatud eelarvepoliitika suunistes,<sup>15</sup> astub komisjon kooskõlas kehtivate õigusnormidega esimese sammu, et algetada eelarvepuudujäägil põhinevate ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluste algatamiseks 2023. aasta eelarve täitmise andmete põhjal. 19. juunil 2024 võttis komisjon ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 alusel vastu aruande<sup>16</sup>. Selles aruandes hinnati Hispaania eelarveseisundit, kuna riigi valitsemissektori eelarvepuudujääk ületas 2023. aastal kontrollväärtust 3 % SKPst. Aruandes jõuti järeldusele, et seda hinnangut silmas pidades ning ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 4 alusel loodud majandus- ja rahanduskomitee arvamust arvesse võttes ei tee komisjon juulis ettepanekut algetada Hispaania suhtes ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus.

- (11) Nõukogu soovitas 12. juulil 2022<sup>17</sup>, et Hispaania tagaks 2023. aastal usaldusväärse eelarvepoliitika, eelkõige piirates riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasvu nii, et see jääks allapoole keskpika perioodi potentsiaalset SKP kasvu<sup>18</sup>, võttes arvesse jätkuvat ajutist ja sihipärast toetust kodumajapidamistele ja ettevõtetele, kes on energiahindade tõusu suhtes kõige haavatavamad, ning Ukrainast põgenenud inimestele. Samal ajal soovitati Hispaanial olla valmis kohandama jooksvaid kulutusi vastavalt muutuvale olukorrale. Samuti soovitati Hispaanial suurendada avaliku sektori investeeringuid rohe- ja digipöördesse ning energiajulgeolekusse, võttes arvesse algatust „REPowerEU“, kasutades ühtlasi taaste- ja vastupidavusrahastut ning muid liidu vahendeid. Komisjoni hinnangul oli eelarvepoliitika<sup>19</sup> 2023. aastal üldiselt neutraalne (−0,2 % SKPst). Riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasv (ilma kaalutusõigusel põhinevate tulumeetmeteta) andis 2023. aastal eelarvepoliitikasse pärssiva panuse 0,3 % SKPst, olles kooskõlas nõukogu soovitusel. Riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude pärssiv panus oli tingitud energiahindade tõusu tõttu leibkondade ja ettevõtete toetamiseks võetud (suunatud ja üldiste) erakorraliste toetusmeetmete kulude vähenemisest (0,6 protsendipunkti SKPst). Riiklikult rahastatavate esmaste jooksvate kulude kasvu peamised tegurid (ilma tulumeetmeteta) olid rahalised sotsiaaltoetused, mis tulenesid pensionide ümberhindamisest, ja vahetarbimine, mida ajendasid kaitsekulutused. Taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest ja muudest ELi vahenditest rahastatud kulud moodustasid 2023. aastal 1,3 % SKPst. Riiklikult rahastatavad investeeringud moodustasid 2023. aastal 2,3 % SKPst, mis on 0,1 protsendipunkti võrra rohkem kui aasta varem. Hispaania rahastas täiendavaid investeeringuid taaste- ja vastupidavusrahastust ning muudest ELi vahenditest. Sellest rahastati avaliku sektori

<sup>15</sup> COM(2023) 141 final.

<sup>16</sup> Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohaselt koostatud komisjoni aruanne, 19.6.2024, COM(2024) 598 final.

<sup>17</sup> Nõukogu 12. juuli 2022. aasta soovitus, milles käsitletakse Hispaania riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Hispaania 2022. aasta stabiilsusprogrammi kohta (ELT C 334, 1.9.2022, lk 77).

<sup>18</sup> Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosi kohaselt on Hispaania keskpika perioodi potentsiaalne SKP kasv 2023. aastal nominaalväärtuses 7,2 %, tuginedes kümne aasta keskmisele potentsiaalsele reaalkasvu määrale ja 2023. aasta SKP deflaatorile.

<sup>19</sup> Eelarvepoliitika on määratletud valitsemissektori eelarvepositsiooni iga-aastase muutuse näitajana. Selle eesmärk on hinnata nii riiklikult kui ka ELi eelarvest rahastatavast eelarvepoliitikast tulenevat majanduslikku impulssi. Eelarvepoliitikat mõeldakse i) keskpika perioodi potentsiaalse majanduskasvu ja ii) esmaste kulude (ilma kaalutusõigusel põhinevate tulumeetmeteta) muutuse erinevusena, jättes välja COVID-19 kriisiga seotud ajutised erakorralised meetmed, kuid võttes arvesse taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatute toetuste ja muude ELi vahenditega rahastatavaid kulusid. Miinusmärgiga (plussmärgiga) näitaja osutab ekspansiivsele (pärssivale) eelarvepoliitikale.

investeeringuid rohe- ja digipöördesse ning energiajulgeolekusse, näiteks digivahendite komplekt, elektrisõidukite ja ühendatud sõidukite PERTE projekt,<sup>20</sup> uued kutsehariduse ja koolituse õppekohad ning investeeringud saastevaba vesiniku valdkonda, mida rahastatakse taaste- ja vastupidavusraha- ning muudest ELi vahenditest.

- (12) Hispaania poolt 30. aprillil komisjonile saadetud ajakohastatud makromajanduslikud ja fiskaalprognoosid võib kokku võtta järgmiselt. Eelarveprognooside aluseks oleva makromajandusliku stsenaariumi kohaselt kasvab reaalne SKP 2024. aastal 2,0 % ja 2025. aastal 1,9 %, samas kui SKP deflaatori kasv peaks olema 2024. aastal 3,5 % ja 2025. aastal 2,8 %. Valitsemissektori eelarvepuudujääk peaks 2024. aastal vähenema 3,0 %-le SKPst ja 2025. aastal 2,5 %-le SKPst, samas kui valitsemissektori võla suhe SKPse peaks 2024. aasta lõpuks vähenema 105,5 %-le ja 2025. aasta lõpuks 104,1 %-le. Hispaania esitatud prognoosid ei sisalda 2025. aastast kaugemale ulatuvaid eelarveprognoose.
- (13) Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosi kohaselt kasvab reaalne SKP 2024. aastal 2,1 % ja 2025. aastal 1,9 % ning THHI inflatsioon püsib 2024. aastal 3,1 % tasemel ja 2025. aastal 2,3 % tasemel.
- (14) Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori eelarvepuudujääk 2024. aastal 3,0 % SKPst, samas kui valitsemissektori võla suhe SKPse peaks 2024. aasta lõpuks langema 105,5 %-le. Eelarvepuudujäägi vähenemine 2024. aastal kajastab peamiselt varasema energiakriisi sotsiaalse ja majandusliku mõju leevendamise meetmete järkjärgulist kaotamist. Komisjoni prognooside kohaselt on eelarvepoliitika 2024. aastal neutraalne (0,0 % SKPst).
- (15) Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosi kohaselt rahastatakse 2024. aastal taaste- ja vastupidavusraha- tagastamatust toetusest kulusid mahus 1,3 % SKPst (2023. aastal 0,7 % SKPst). Taaste- ja vastupidavusraha- toetustest rahastatavad kulutused võimaldavad teha kvaliteetseid investeeringuid ja viia ellu tootlikkust suurendavaid reforme, ilma et see mõjutaks otseselt Hispaania valitsemissektori eelarvepositsiooni ja võlga. Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosi kohaselt rahastatakse 2024. aastal taaste- ja vastupidavusraha- laenudest kulusid mahus 1,0 % SKPst (2023. aastal 0,0 % SKPst).
- (16) 14. juulil 2023 soovitas nõukogu<sup>21</sup> Hispaanial järgida konservatiivset eelarvepoliitikat, eelkõige piirata riiklikult rahastatavate esmaste netokulude nominaalkasvu<sup>22</sup> nii, et see ei ületaks 2024. aastal 2,6 %. Liikmesriikidel paluti 2023. aasta eelarve täitmisel ja 2024. aasta eelarvekava koostamisel võtta arvesse, et komisjon teeb 2023. aasta eelarve täitmise andmete põhjal nõukogule ettepaneku alatatada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlused. Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosi kohaselt peaksid Hispaania riiklikult rahastatavad esmased netokulud suurenema 2024. aastal

<sup>20</sup> Proyectos estratégicos para la recuperación y transformación económica (majanduse taastamise ja ümberkujundamise strateegilised projektid).

<sup>21</sup> Nõukogu soovitus, milles käsitletakse Hispaania 2023. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Hispaania 2023. aasta stabiilsusprogrammi kohta (ELT C 312, 1.9.2023, lk 77).

<sup>22</sup> Esmased netokulud on määratletud kui riiklikult rahastatavad kulud, millest on maha arvatud i) kaalutusõigusel põhinevad tulumeetmed, ii) intressikulud, iii) tsüklilise töötuse kulud ning iv) ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

3,8 %, <sup>23</sup> mis ületab soovitatud maksimaalset kasvumäära. See riiklikult rahastatavate esmaste netokulude soovitatud maksimaalset kasvumäära ületav kulu on 2024. aastal 0,5 % SKPst. See ei pruugi olla nõukogu soovituselga kooskõlas.

- (17) Nõukogu soovitas ka Hispaanial võtta meetmeid, et kaotada kehtivad energiatoetusmeetmed võimalikult kiiresti 2023. ja 2024. aastal ja kasutada selle tulemusena kokku hoitavaid vahendeid valitsemissektori eelarvepuudujäägi vähendamiseks. Nõukogu täpsustas, et kui uue energiahindade tõusu tõttu on vaja uusi või jätkuvaid toetusmeetmeid, tuleks Hispaanial tagada, et sellised toetusmeetmed on suunatud haavatavate leibkondade ja ettevõtete kaitsmisele, on eelarve seisukohast vastuvõetava maksumusega ning säilitavad stiimulid energiasäästuks. Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosi kohaselt peaks erakorralistest energiatoetusmeetmetest tulenev eelarve netokulu <sup>24</sup> olema 2023. aastal 0,9 % SKPst, 2024. aastal 0,2 % SKPst ja 2025. aastal -0,1 % SKPst. Muu hulgas eeldatakse, et 2024. aastal teataval perioodil jäävad jõusse gaasi käibemaksu vähendamine, elektrienergia erimaks, ühistransporditoetused ning elektritarnijatele kulude katmiseks ja puudujäägi vältimiseks makstav hüvitis. Kui sellega seotud kokkuvõtte kasutatakse valitsemissektori eelarvepuudujäägi vähendamiseks, nagu nõukogu soovitas, tähendaksid need prognoosid eelarve kohandamist 0,7 % SKPst 2024. aastal, samas kui riiklikult rahastatavad esmased netokulud <sup>25</sup> annavad kõnealusel aastal eelarvepoliitikasse pärssiva panuse 0,3 % SKPst. Prognooside kohaselt kaotatakse erakorralised energiatoetusmeetmed 2023. ja 2024. aastal võimalikult kiiresti. See on kooskõlas nõukogu soovituselga. Siiski ei kasutata sellega seotud sääste prognooside kohaselt täielikult ära valitsemissektori eelarvepuudujäägi vähendamiseks. See ei pruugi olla nõukogu soovituselga kooskõlas.
- (18) Lisaks soovitas nõukogu Hispaanial säilitada riiklikult rahastatavad avaliku sektori investeeringud ning tagada taaste- ja vastupidavusrahastust antavate toetuste ja muude liidu vahendite tulemuslik kasutuselevõtt, eelkõige rohe- ja digipöörde edendamiseks. Komisjoni 2024. aasta kevadprognoosi kohaselt peaksid riiklikult rahastatavad avaliku sektori investeeringud 2024. aastal suurenema 2,4 %-le SKPst (2023. aastal 2,3 %). See on kooskõlas nõukogu soovituselga. Samal ajal prognoositakse, et ELi vahenditest, sealhulgas taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest, rahastatavad avaliku sektori kulud peaksid 2024. aastal suurenema 1,6 %-le SKPst (2023. aastal ka 1,3 %).
- (19) Prognoosi koostamise ajal teada olevate poliitikameetmete põhjal ja eeldusel, et poliitikat ei muudeta, hinnatakse komisjoni 2024. aasta kevadprognoosis, et valitsemissektori eelarvepuudujääk on 2025. aastal 2,8 % SKPst ja netokulu suureneb 2025. aastal 4,0 %-le SKPst. Valitsemissektori võla suhe SKPsse peaks vähenema 2025. aasta lõpus 104,8 %-le.

<sup>23</sup> Selles võetakse arvesse 2024. aastal võetud ühekordseid meetmeid, mis moodustasid 0,2 % SKPst ja on seotud alitsuse jaoks siduvate kohtuotsustega maksta kodanikele ja äriühingutele tagasi eraisiku tulumaksu ja äriühingu tulumaksu ülejääk.

<sup>24</sup> Näitaja kajastab meetmete aastast eelarvekuulu, milles on võetud arvesse tulusid ja kulusid ning millest on asjakohasel juhul arvatud maha energiatarnijate erakorralisele kasumile kehtestatud maksudest saadud tulud.

<sup>25</sup> Panust mõõdetakse esmaste kulude (ilma kaalutusõigusel põhinevate tulumeetmetega kaasneva täiendava eelarvemõjuga ja jättes välja ühekordsed ja tsüklilise töötuse kulud, kuid võttes arvesse taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatute toetuste ja muude liidu vahenditega rahastatavaid kulusid) muutusena keskpika perioodi (10 aasta) keskmise potentsiaalse nominaalse majanduskasvu suhtes ja väljendatakse suhtena nominaalsesse SKPsse).

- (20) ELi uute majandusjuhtimise reeglite raames peab Hispaania välja töötama keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava, et vähendada puudujääki ja valitsemissektori võlga. Selles kavas võiks tulu- ja kulumeetmete rakendamise ühendada investeringute ja reformidega, et edendada jõulisemat ja kestlikumat majanduskasvu. Hispaania on suure võlakoormusega riik, millel on detsentraliseeritud juhtimisstruktuur. Oma riiklikus eelarveraamistikus seab keskvalitsus piirkondadele eesmärgid seoses struktuurse eelarvepositsiooni ja võla suhtega SKPsse ning nominaalsete kulude maksimaalse kasvumääraga (kulutuste tegemise eeskiri). Selleks et tagada ELi uute majandusjuhtimise reeglite järgimine, võib osutuda vajalikuks ajakohastada riiklikku eelarveraamistikku. Demograafiline areng peaks tunduvalt suurendama avaliku sektori kulutusi tervishoiule, pikaajalisele hooldusele ja pensionidele. Pensionide valdkonnas on eelarve jätkusuutlikkuse puudujääke keskpikas ja pikas perspektiivis võimalik kõrvaldada, rakendades täielikult 2023. aasta reformiga kehtestatud sulgemisklauslit. Maksureformid peaksid olema eelarve konsolideerimise strateegia keskne osa. Sellega seoses on taaste- ja vastupidavuskava reformide eesmärgid, tuginedes vahepeal esitatud ekspertide soovitudele, järgmised: i) muuta maksusüsteem tõhusamaks ja kaasaegsemaks ning kohandada seda uute suundumustega; ii) toetada rohepööret ning iii) suurendada tulusid ja edendada õiglust. Samuti võiks Hispaanial koguda rohkem keskkonnavalitsuse maksutuluseid (2022. aastal 1,5 % SKPst võrreldes 2,0 %ga ELis tervikuna), sealhulgas tugevdades põhimõtte „saastaja maksab“ kohaldamist. Taaste- ja vastupidavuskava eesmärkide saavutamiseks võetavad meetmed võiksid hõlmata ka tarbimismaksude suurendamist, kaitstes samal ajal haavatavaid isikuid sihipäraste kompensatsioonimeetmetega; see parandaks ka sotsiaalsiirete suutlikkust vähendada ebavõrdsust ja vaesust, mis on endiselt suured ja mõjutavad eriti lapsi. Hispaania sõltumatu eelarveasutuse (AIREF) soovitude rakendamine on jätkuvalt tähtis valitsemissektori kulutuste kvaliteedi ja tõhususe seisukohast ning kasuks võib tulla ka kulude läbivaatamise raamistiku ambitsioonikas rakendamine. See on eriti tähtis tervishoiu puhul, et parandada kulutõhusust, vähendada piirkondlikke juurdepääsu- ja kvaliteedierinevusi ning leevendada märkimisväärsed investeerimisvajadusi esmatasandi arstiabisse.
- (21) Taaste- ja vastupidavuskava meetmetele tuginedes võiksid täiendavad jõupingutused suurendada majanduse vastupanuvõimet ja toetada potentsiaalset majanduskasvu, aidates kaasa järkjärgulisema eelarvekava vastuvõtmisele. See hõlmab regulatiivse koormuse ja ettevõtluskliima valdkonda. Eelkõige tuleb reformida suurusepõhist reguleerimist tööjõu, auditeerimise ja maksustamise valdkonnas, et parandada kapitali ja tööjõu jaotamise tõhusust, toetada investeerimist ja aidata suurendada tootlikkust. Puuduste kõrvaldamine kohtusüsteemi tõhususes vähendaks ka majanduslikke moonutusi. Tsiviil- ja kaubandusajade menetlemisaeg on endiselt pikk ning kohtute haldamise nõukoja koosseisu pikendamata jätmine põhjustab tippkohtunike nimetamisel kitsaskohti. Samuti võiks rohkem toetada innovatsiooni. Suuremad investeringud teadus- ja arendustegevusse ning tugevamad sidemed teadusökosüsteemiga suurendaksid ettevõtete tootlikkust. Hispaania teadus- ja arendustegevuse intensiivsus (2022. aastal 1,4 % SKPst) on püsinud 2021. aastaga võrreldes muutumatuna ja jääb tublisti alla ELi keskmise (2,2 %), tingituna peamiselt erasektori kulutuste vahet (0,8 % SKPst, mis on tunduvalt alla ELi keskmise 1,5 %). Hoolimata läbivaadatud taaste- ja vastupidavuskavas ning Euroopa Regionaalarengu Fondi kinnitatud programmides sisalduvatest meetmetest tuleks teha täiendavaid jõupingutusi, et toetada erasektori kulutusi teadus- ja arendustegevusele ning teadmussiiret era- ja avaliku sektori teadusasutuste vahel. Konkreetsed meetmed võiksid hõlmata järgmist: i) riiklike teadusasutuste muutmine tulemuspõhisemaks ja

professionaalsemaks; ii) teadus-, tehnoloogia- ja innovatsioonisüsteemi koordineerimise parandamine teadus- ja innovatsioonipoliitika väljatöötamisel ja rakendamisel eri valitsustasanditel.

- (22) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile b ja V lisa kriteeriumile 2.2 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava ulatuslikke üksteist vastastikku tugevdavaid reforme ja investeeringuid, mis tuleb rakendada 2026. aastaks. Need peaksid aitama tulemuslikult lahendada kõiki probleeme või märkimisväärset osa probleemidest, mis on kindlaks tehtud asjakohastes riigipõhistes soovitustes. Järele jäänud aja jooksul on oluline kiiresti jätkata kava, sealhulgas REPowerEU peatüki tulemuslikku rakendamist, et suurendada Hispaania pikaajalist konkurentsivõimet rohe- ja digipöörde kaudu, tagades samal ajal sotsiaalse õigluse. Kavast tulenevate kohustuste täitmiseks 2026. aasta augustiks on oluline, et Hispaania jätkaks reformide elluviimist, kiirendaks investeerimist, tegeleks tekkivate viivitustega ja tagaks tugeva haldussuutlikkuse. Kava maht ja keerukus nõuavad konkreetseid meetmeid, et tagada reformide ja investeeringute õigeaegne lõpuleviimine. Sama kehtib kasutussuutlikkusega seotud probleemide kohta. Investeeringud on väga koondunud taaste- ja vastupidavuskava rakendamisperioodi lõppu ja neile tuleb pöörata erilist tähelepanu. Samuti võiks parandada eri haldustasandite vahelist koordineerimist ning ühtlustatud menetlused kiirendaksid vahendite jõudmist lõplike toetusesaajateni. Need elemendid on eriti tähtsad, et aidata ära kasutada märkimisväärset hulka muudetud taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud rahastamisvahendite kaudu hallatavaid vahendeid. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sotsiaalpartnerite ja muude asjaomaste sidusrühmade süstemaatiline kaasamine on jätkuvalt oluline taaste- ja vastupidavuskava ning üldise majandus- ja tööhõivepoliitika edukaks rakendamiseks, et tagada laialdane isevastutus üldise poliitilise tegevuskava eest.
- (23) Osana ühtekuuluvuspoliitika fondide vahehindamisest vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artiklile 18 peab Hispaania iga programmi 2025. aasta märtsiks läbi vaatama, võttes muu hulgas arvesse 2024. aasta riigipõhistes soovitustes esile toodud probleeme, samuti riiklikku energia- ja kliimakava. Läbivaatamise tulemuste alusel eraldatakse lõplikult iga programmiga ette nähtud ELi rahastus. Hispaania on teinud edusamme ühtekuuluvuspoliitika ja Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel, kuid on probleeme, mis on jätkuvalt lahendamata. SKP elaniku kohta on kaheksas Hispaania piirkonnas alla 75 % ELi keskmisest. Väga tähtis on kiirendada ühtekuuluvuspoliitika programmide elluviimist ning tugevdada haldussuutlikkust kõikidel tasanditel. Programmides kokku lepitud prioriteedid on jätkuvalt asjakohased. Lisaks haldussuutlikkuse meetmetele on väga tähtis kiire investeerimine ettevõtlusinnovatsiooni ning teadus- ja arendustegevusse, eelkõige piirkondlikes aruka spetsialiseerumise strateegiates kindlaks määratud tööstusharudes. Investeeringud rohepöördesse kooskõlas riikliku energia- ja kliimakavaga, eelkõige investeeringud veemajandusse, ringmajandusse ning kliimamuutustega kohanemisse ja nende leevendamisse, on endiselt väga tähtsad, eriti kõige enam mõjutatud territooriumidel, nagu Kanaari saared ning Ida- ja Lõuna-Hispaania rannikualad. Lähenedamise juures on tähtis roll investeeringutel, mis muudavad demograafilises languses piirkonnad atraktiivsemaks ja konkurentsivõimelisemaks. Lisaks on endiselt vaja edendada pikaajaliste töötute ja eakamate töötajate (taas)integreerimist tööturule, tugevdada karjäärinõustamist, tegeleda oskuste mittevastavusega tööturu vajadustele ja rakendada Euroopa lastegarantiid. Need meetmed aitaksid ka toetada ülespoole suunatud sotsiaalset lähenemist kooskõlas komisjoni talituste teise etapi analüüsiga, mis põhineb

sotsiaalse lähenemise raamistiku põhimõtetel<sup>26</sup>. Hispaania võiks tööstuse ümberkujundamise toetamiseks kasutada ka Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvormi algatust, investeerides strateegiliste tehnoloogiate arendamisse ja tootmisse ning nende väärtusahelatesse, eelkõige süvatehnoloogia innovatsiooni, puhta energia ja ressursitõhususe, põllumajanduse ja tervishoiuga seotud biotehnoloogia valdkonnas.

- (24) Lisaks taaste- ja vastupidavuskava ning muude ELi vahendite raames käsitletud majanduslikele, sotsiaalsetele ja keskkonnaprobleemidele seisab Hispaania silmitsi veel mitme väljakutsega, mis on seotud tõsise ja süveneva veenappuse ja -stressiga. Nagu 2023. ja 2024. aasta on näidanud, on erakorraline põud teatavates piirkondades sagenemas ega piirdu enam suvekuudega. Kliimamuutustega seotud üleujutuste, ranniku- ja pinnaseerosiooni, kõrbestumise, põudade, kuumalainete ja metsatulekahjude kahjulike mõjude ennetamine ja nendega toimetulek on jätkuvalt peamine väljakutse, kuna Hispaania on üks ELi enim mõjutatud riike. Kliimamuutused suurendavad eeldatavasti põudade ja üleujutuste sagedust ja raskusastet, mõjudes kahjulikult inimestele, bioloogilisele mitmekesisusele, riigi rahandusele ja konkurentsivõimele. Kuigi muudetud taaste- ja vastupidavuskava ning muud ELi vahendid sisaldavad meetmeid Hispaania veesektori olukorra parandamiseks, on vaja täiendavaid jõupingutusi, eelkõige kestliku veemajanduse valdkonnas. Täiendavad taristuinvesteeringud aitaksid parandada veemajandust, sealhulgas põllumajandussektoris kui peamises veetarbijas, kooskõlas Hispaania ÜPP strateegiakavaga<sup>27</sup>. Meetmeid, mida võiks laiendada, hõlmavad investeeringuid reovee kogumisse ja puhastamisse, vee taaskasutusse, veevõrkude ja üldise veevarustuse lekete vähendamisse, kliimamuutustele vastupanuvõimeliste põllukultuuride kasutamise hoogustamisse, seire parandamisse ning looduspõhiste lahenduste edendamisse, üleujutuste ennetamisse ja jõgede taastamisse. Lisaks aitaksid olemasolevate meetmete potentsiaali täielikult ära kasutada eri valitsustasandite vahelise parema koordineerimise mehhanismid, sh tõhusa rakendamise ja jõustamise osas.
- (25) Arvestades euroala liikmesriikide majanduse tihedat seotust ning nende ühist panust majandus- ja rahaliidu toimimisse, soovitas nõukogu 2024. aastal euroala liikmesriikidel võtta meetmeid, sealhulgas oma taaste- ja vastupidavuskavade kaudu, et rakendada soovitud euroala majanduspoliitika kohta. Hispaania puhul aitavad soovitud 1, 2 ja 3 rakendada esimest, teist ja neljandat euroala käsitlevat soovitud,

SOOVITAB Hispaanial võtta 2024. ja 2025. aastal järgmisi meetmeid.

1. Esitada õigeaegselt keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava. Piirata kooskõlas reformitud stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega netokulude<sup>28</sup> kasvu 2025. aastal määraneni, mis viib valitsemissektori võla usutava vähenemiseni pikas perspektiivis ja viib valitsemissektori eelarvepuudujäägi allapoole aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst. Tagada riigi rahanduse jätkusuutlikkus, sealhulgas: i) maksusüsteemi läbivaatamise ja lihtsustamise teel, et toetada majanduskasvu ja

---

<sup>26</sup> SWD(2024) 132 final.

<sup>27</sup> C(2022) 6017 final.

<sup>28</sup> Vastavalt määruse (EL) 2024/1263 artikli 2 lõikele 2 on netokulud valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud intressikulud, kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed, liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga, riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks, töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

tööhõivet, ühtekuuluvust ja rohepööret; ii) parandades avaliku sektori kulutuste kvaliteeti, tõhusust ja võrdsust.

2. Tugevdada haldussuutlikkust hallata ELi vahendeid, kiirendada investeringuid ja säilitada reformide elluviimise tempo. Vältida tekkivaid viivitusi, et jätkata taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki kiiret ja tulemuslikku rakendamist, tagades reformide ja investeringute lõpuleviimise 2026. aasta augustiks. Kiirendada ühtekuuluvuspoliitika programmide rakendamist. Jätkata vahehindamise raames keskendumist kokkulepitud prioriteetidele ja võtta samal ajal arvesse võimalusi, mida pakub Euroopa strateegilise tehnoloogia platvorm konkurentsivõime parandamiseks.
3. Parandada veemajandust, et paremini toime tulla kliimamuutuste praeguse ja tulevase mõjuga ning tagada pikaajaline majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnaalne vastupanuvõime, parandades koordineerimist kõigi valitsus- ja haldustasandite vahel, laiendades olemasolevaid lahendusi säästva veemajanduse, veekasutuse tõhususe ja taristuinvesteringute jaoks ning toetades looduspõhiste lahenduste väljatöötamist.

Brüssel,

*Nõukogu nimel  
eesistuja*